REGISTERED NO.DL (N) 04 / 0007 / 2003-09

ಭಾರತದ ರಾಜಪತ

Note: 1st draft copy of translation for corrections and observations (25th Oct. 2009). You are free to make corrections and bring it to our notice. crtindia@yahoo.co.in

The Gazette of India

ಅಸಾಧಾರಣ EXTRAODINARY¹

ಭಾಗ /PART II - ಖಂಡ / Section I

ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತ / PUBLISHED BY AUTHORITY

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ / ಓಾ.39 ನವದೆಹಲಿ, ಗುರುವಾರ, ಆಗಸ್ಟ್ 27 29 /ಭಾದ್ರ, 1931 NEW DELHI, THURSDAY, AUGUST 27, 2009 / BHADRA 5, 1931

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ (Legislative Department / ಶಾಸನ ವಿಭಾಗ)

New Delhi, the 27th August ,2009 / Bhadra 5, 1931(Saka)/ ನವದೆಹಲಿ, ಗುರುವಾರ, ಆಗಸ್ಟ್ 27 29 /ಭಾದ್ರ 1931 (ಶಕ)

The following Act of Parliament received the assent of the president on the 26th August, 2009 and is hereby published for general information.

ಸಂಸತ್ ಈ ಮುಂದಿನ ಕಾಯಿದೆಗೆ 2009ರ ಆಗಸ್ಟ್ 26 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಈ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

THE RIGHT OF CHILDREN TO FREE AND COMPULSORY EDUCATION ACT,2009 ಮಕ್ಕಳ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯಿದೆ, 2009

NO. 35 OF 2009 / ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ 2009ರ 35

[26th August,2009]

[26 ಆಗಸ್ಸ್ 2009]

An Act to provide for free and compulsory education to all children of the age of six to fourteen years.

ಆರರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕಾಯಿದೆ.

Be it enacted by parliament in the sixtieth Year of the Republic of India as follows:-

ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ 60ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಯಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

CHAPTER-I ಅಧ್ಯಾಯ – 1

PRELIMINARY / ಪರಿಚಯ

Short Title, extent and commencement

- This Act may be called the Right of children to free and compulsory Education Act, 2009.
- It shall extend to the whole of India except (2) the state of Jammu Kashmir.
- It shall come into force on such date as the Central Government may, by notification in the Official Gazette, appoint.

ಕಿರು ಶೀರ್ಷಿಕೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಆರಂಭ

ಮಕ್ಕಳ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯಿದೆ, 2009 ಎಂದು ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.

ಜಮ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿ ನಿಗಧಿಪಡಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

1

ಕಿರು

ಶೀರ್ಷಿಕೆ

ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಮತು

extend and commence men.

1. Short title,

 $^{^{1}}$ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಅವತರಣಿಕೆ ಕೇವಲ ಕಾಯಿದೆಯ ಅನುವಾದವಷ್ಟೆ. ಅಧಿಕೃತ ಉಲ್ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಬೇಕು. – ಅನುವಾದಕರು, ವಾಸುದೇವ ಶರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಸತೀಶ್ ಜಿ.ಸಿ. ಚೈಲ್ಡ್ ರೈಟ್ಡ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, 4606, 6ನೇ ಮಹಡಿ, ಹೈಪಾಯಿಂಟ್ 4, ಅರಮನೆ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 560001 ದೂ. 080 41138285 <u>crtindia@yahoo.co.in</u>

- 2. In this Act, unless the context otherwise requires,-
  - (a) "appropriate Government" means-
    - i) in relation to a school established, owned or controlled by the Central Government, or the administrator of the Union territory, having no legislature, the Central government;
    - ii) in relation to a school, other than the school referred to in sub clause (i), established within the territory of –
    - (A) State, the state Government,
    - (B) Union territory, having legislature, the government of that Union territory;
  - (b) "capitation fee" means any kind of donation or contribution or payment other than the fee notified by the school;
  - (c) "child" means a male or female child of the age of six to fourteen years;
  - (d) "chid belongs to disadvantaged group" means a child belonging to the scheduled caste, the scheduled tribe, the socially & educationally backward class or such other group having disadvantage owing to social, cultural, economical, geographical, linguistic, gender or such other factor as may be specified by the appropriate Government, by notification;
  - (e) "child belonging to weaker section" means a child belonging to such parent or guardian whose annual income is lower than the minimum limit specified by the appropriate Government, by notification;
  - (f) "elementary education" the education from first class to eighth class;
  - (g) "guardian", in relation to a child, means a person having the care & custody of that child & includes a natural guardian or guardian appointed or declared by a court or a statute;

ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡದ ಹೊರತು ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಗಧಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು, –

"ಸೂಕ್ತವಾದ ಸರ್ಕಾರ" ಎಂದರೆ –

- i) ಸ್ಥಾಪಿತ ಶಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವುದು, ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ, ಯಾವುದೇ ಕಾಯಿದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ;
- ii) ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(i)* ಅನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಈ ಮುಂದಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ – (A) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ
  - (B) ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾಯಿದೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ.
- "ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಶುಲ್ಕ'ವೆಂದರೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ನಿಗಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಣ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದೇಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೊಡುಗೆ.
- "ಮಗು' ಎಂದರೆ ಆರರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು
- "ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಂಪುಗಳ ಮಗು" ಎಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ, ಭಾಷಾವಾರು, ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಗುಂಪುಗಳೆಂದು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಿರುವ ಗುಂಪುಗಳ ಮಕ್ಕಳು.
- "ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಗು" ಎಂದರೆ ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ನಿಗಧಿಪಡಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ಪೋಷಕರು, ತಂದೆ–ತಾಯಿಯರ ಮಗು
- "ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ್' ಎಂದರೆ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ
- "ಪೋಷಕ", ಎಂದರೆ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಆ ಮಗುವಿನ ಪೋಷಣೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸುಪರ್ದಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಪೋಷಕರೆಂದು ಘೋಷಿಸಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ

[&]quot;Elementary" – ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದ ಅರ್ಥ ದೊರೆಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಆ ಪದವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

(h) "local authority" means a Muncipal Corporation or Muncipal Council or Zilla Parishad or Nagar Panchayat or Panchayat, by whatever name called and includes such other authority or body having administrative control over the s e by or under any law for the time being in force to function as a local authority in any city,town or village;

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಅಥವಾ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಮರಸಭೆ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಅಥವಾ ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಥವಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

> 20060 4ನೆಯದು

4 of 2006

- (i) "National Commission for Protection of Child Rights" means the National Commission for Protection of Child Rights constituted under section 3 of the commissions for protection of child rights Act, 2005;
- (j) "notification" means a notification published in the official gazette;
- (k) "parent" means either the natural or step adoptive father or mother of a child.
- (1) "prescribed" means prescribed by rules made under this Act.
- (m) "Schedule" means the Schedule annexed to this Act;
- (n) "School" means any recognized school imparting elementary education and includes-
  - a school established, owned or controlled by the government or a local authority:
  - an aided school receiving aid or grants to meet whole or part of its expenses from the appropriate Government or the local authority;
  - iii) a school belonging to specified category
  - iv) an unaided school not receiving any kind of aid or grants to meet its expenses from the appropriate Government or local authority;
- (o) "Screening procedures" means the method of selection for admission of a child, in preference over another than a random method;
- (p) "Specified category", in relation to a school, means a school known as Kendriya Vidyalaya, Navodaya Vidyalaya, Sainik School or any other school having a distinct character which may be specified, by notification by the appropriate Government
- (q) "State Commission for Protection of Child Rights" means the State Commission for Protection of Child Rights Act,2005.

"ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ" ಎಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗಗಳು ಕಾಯಿದೆ 2005ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 3ರಂತೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ.

"ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ" ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ ಅಥವಾ

ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವ

"ಪ್ರಕಟನೆ" ಎಂದರೆ, ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್ / ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಸೂಚನೆ:

"ಪೋಷಕ" ಎಂದರೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಥವಾ ಮಲ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ದತ್ತು ಪೋಷಕರು

"ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವ" ಎಂದರೆ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ಮಾಡಿರುವ ನಿಯಮಗಳು;

"ಶೆಡ್ಯೂಲು" ಎಂದರೆ, ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಅನುಬಂಧವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಶೆಡ್ಯೂಲುಗಳು;

"ಶಾಲೆ" ಎಂದರೆ, ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದಿನವು ಇರಲೇಬೇಕು–

- i) ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ, ಮಾಲೀಕತ್ವ/ಯಾಜಮಾನ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತಣದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆ;
- ii) ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಶಾಲಾ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆ;
- iii) ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಶಾಲೆ;
- iv) ತನ್ನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೆ ರೀತಿಯ ದೇಣಿಗೆ, ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರುವ ಶಾಲೆ

"ಪರಿಶೀಲನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ" ಎಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಕ್ತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಗುವಿಗಿಂತ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

"ವಿಶೇಷ ವರ್ಗ" ಎಂದರೆ, ಶಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ನವೋದಯ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸೈನಿಕ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಶಾಲೆಗಳು;

"ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗ" ಎಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಯೋಗಗಳು ಕಾಯಿದೆ 2005ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 3ರಂತೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುವ ಆಯೋಗಗಳು. 2006ರ

4ನೆಯದು

4 of 2006

CHAPTER II / ಅಧ್ಯಾಯ – II

RIGHT TO FREE AND COMPULSORY EDUCATION / ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು

- Right of child to free and compulsory education
- 3. (1) Every child of the age of six to fourteen years shall have a right to free and compulsory education in a neighborhood school till completion of elementary education
  - (2) For the purpose of sub section (1), no child shall be liable to pay any kind of fee or charges or expenses which may prevent him or her from pursuing and completing the elementary education:

Provided that a child suffering from disability, as defined in clause (i) of section 2 of the persons with Disabilities (Equal Opportunities, Protection and Full Participation) Act ,1996 shall have the right to pursue free and compulsory elementary education in accordance with the provisions of chapter V of the said Act.

Special provisions for children not admitted to, or who have not

completed

elementary

education

4.

Where a child above six years of age has not been admitted in any school or through admitted, could not complete his or her elementary education, then ,he or she shall be admitted in a class appropriate to his or her age.

Provided that where a child is directly admitted in a class appropriate to his or her age, then, he or she shall, in order to be a par with others, have a right to receive special training in such manner, and within such time-limits, as may be prescribed:

Provided further that a child so admitted to elementary education shall be entitled to free education till completion of elementary education even after fourteen years.

Right of transfer to other schools Where in a school, there is no provision for completion of elementary education, a child shall have a right to seek transfer to any other school, excluding the school specified in sub-clauses(iii) and (iv) of clause (n) of section 2, for completing his or elementary education.

ಆರರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲೇ ಅವರ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು _{ಮಕ್ಕಳ} ಪೂರೈಸುವ ತನಕ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ^{ಉಚಿತ ಮತ್ತು} ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರುವರು. ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (1) ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಲೋಸುಗ, ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿಗೆ ತನ್ನ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶುಲ್ಕ, ಫೀ, ಚಾರ್ಜುಗಳು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಾರದು.

ಅಂಗವಿಕಲತೆಯಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ (ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ, ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಕಾಯಿದೆ 1996ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 2ರ ಉಪ ವಿಭಾಗ (i)ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಂಗವಿಕಲತೆಯಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ 5ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕಿದೆ.

ಆರು ವರ್ಷ ದಾಟಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಗುವನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಮಗುವನ್ನು ವಯಸ್ತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೂರ್ಣಗೊಳಿ ಸದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶಗಳು.

ಆದರೆ, ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಗುವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆ ಮಗು ತನ್ನ ವಾರಿಗೆಯವರ ಸಮಾವಾಗಿರಲು ವಿಶೇಷವಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬಹುದು.

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ 14 ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅವಕಾಶಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸೆಕ್ಷನ್ 2ರ (n)ರ ಉಪ–ಕ್ಲಾಸ್ (iii) ಮತ್ತು (iv) ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಇತರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು

- (2) Where a child is required to move from one school to another, either within a state or outside, for any reason whatsoever, such child shall have a right to transfer to any other school, excluding the school specified in sub-clauses(iii) and (iv) of clause (n) of section 2, for completing his or elementary education.
- (3) For seeking admission in such other schools, the head teacher or in-charge of the school where such child was last admitted, shall immediately issue the transfer certificate:

Provided that delay in producing transfer certificate shall not be a ground for either delaying or denying admission such other schools:

Provided further that the head teacher or incharge of the school delaying issuance of transfer certificate shall be liable for disciplinary action under the service rules applicable to him or her. ತನ್ನದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಲೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊಂದಬೇಕಾದಲ್ಲಿ, ಸೆಕ್ಷನ್ 2ರ (n)ರ ಉಪ-ಕ್ಲಾಸ್ (iii) ಮತ್ತು (iv) ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಇತರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಕ್ಕಳುಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ, ಮಗು ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಿದ್ದ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಆ ಶಾಲೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಕ್ಷಣವೇ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ವರ್ಗಾವಣೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ತಡವಾಗುವುದು ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ತಡವನ್ನು ಕಾರಣವನ್ನಾಗಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗದು.

ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪತ್ರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ತಡ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಗಳಿದೆ.

CHAPTER III ಅಧ್ಯಾಯ – III

DUTIES OF APPROPRIATE GOVERNMENT, LOCAL ATHORITY AND PARENTS ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

6.

Duty of appropriate Governemnt and local authority to establish schools

(1)

Sharing of financial and other responsibilities. (2) For carrying out the provisions of this act, the appropriate government and local authority shall establish within such area or limits of neighborhood, as may be prescribed, a school, where it is not so established within a period of three years from the commencement of this act. The Central Government and the State Governments shall have concurrent responsibility for providing funds for carrying out the provisions of this Act.

- The Central Government shall prepare the estimate of capital and recurring expenditure for the implementation of the provisions of the Act
- The Central Government shall provide to the State Governments, as grants-in-aid of revenues, such percentage of expenditure referred to in sub-section (2) as it may determine, from time to time, in consultation with the State Governments.
- The Central Government may make a request to the President to make a reference to the Finance Commission under subclause (d) of clause (3) of article 280 to examine the need for additional resources to be provided to any State Government so that the said State Government may provide its share of funds for carrying out the provisions of the Act.
- Notwithstanding anything contained in sub-(5) section (4), the State Government shall, taking into consideration the sums provided by the Central Government to a State Government under sub-section (3), and its other resources, be responsible to provide funds for implementation of the provisions of the Act.
- The Central Government Shall
  - (a) develop a framework of national curriculum with the help of academic authority specified under section 29;
  - (b) develop and enforce standards for training of teachers;
  - (c) provide technical support and resources to the State Government for promoting innovations, researches, planning and capacity building.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲೊ ಶಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಾರಿಯಾದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆ $\frac{1}{N}$ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ರೀತಿಂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತಿತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು

ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಧನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (2)ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ತೂಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ನೆರವು ದೇಣಿಗೆ ರೂಪದಲಿ ನೀಡುತದೆ.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ಹಣಕಾಸುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 280ರ ಕ್ಲಾಸ್ (3)ರ ಉಪ–ಕ್ಲಾಸ್ (d)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿನ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (4)ರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತನಗೆ ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ (3)ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರುವ ನೆರವಿನ ಮೊತ್ತ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಲು ನೀಡಬೇಕು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು –

- a) ಸೆಕ್ಷನ್ 29ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಥಾರಿಟಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರನಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ದಪಡಿಸಬೇಕು.
- b) ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- c) ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ತರಲು, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನೆರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ

8. The appropriate Government shall –

provide free and compulsory elementary (a) education to every child:

Duties of appropriate Government

Provided that where a child is admitted by his or her parents or guardian, as the case may be, in a school established, owned, controlled or substantially financed by funds provided directly or indirectly by the appropriate Government or a local authority, such child or his or her parents or guardian, as the case may be, shall not be entitled to make a claim for reimbursement of expenditure incurred on elementary education of the child in such other school.

Explanation. - The term "compulsory education" means obligation of the appropriate Government to –

- (i) Provide free compulsory education to every child of the age of six to fourteen years; and
- (ii) Ensure compulsory admission, attendance and completion of elementary education of every child of the age six to fourteen years
- Ensure availability of a neighbourhood school as specified in section 6;
- (c) Ensure that the child belonging to weaker section and the child belonging to disadvantaged group are not discriminate against and prevented from pursuing and completing elementary education on any
- Provide infrastructure including school building, teaching staff and learning equipment;
- Provide special training facility specified in section 4;
- Ensure and monitor admission, attendance and completion of elementary education of every child;
- Ensure good quality elementary education conforming to the standards and norms specified in the Schedule;
- Ensure timely prescribing of curriculum and courses of study for elementary education; and
- Provide training facility for teachers;

ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಗಳು – ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು : ಜವಾಬಾರಿ ಅಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು, ತಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇಲ್ಲವೇ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ, ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ ವಿವರಣೆ – "ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ"ವೆಂದರೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ

- (1) ಆರರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ ಮತ್ತು
- (2) ಆರರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿ ಹೊಂದುವ, ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 6ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ನೆರೆಹೊರೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು.

ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು, ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮೂಹಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ 'ಈತಿಯ ತಾರತಮ್ಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಡ, ಶಿಕ್ಷಕ ವೃಂದ, ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 4ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಪಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವು ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು, ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶೆಡ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಮಾಪನಗಳು ಮತ್ತು ರೀತಿನೀತಿಯಂತೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದಂತಹ ಪಠ್ಯ ಪ್ರನಾಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೋರ್ಸ್ಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು

9.

Every local authority shall

Duties of local authority

(a) provide free and compulsory elementary education to every child;

Provided that where a child is admitted by his or her parents or guardian, as the case may be, in a school other than a school established, owned, controlled or substantially financed by funds provided directly or indirectly by the appropriate case may be, shall not be entitled to make a claim for reimbursement of expenditure incurred on elementary education of the child in such other school.

- (b) Ensure availability of a neighbourhood school as specified in section 6;
- (c) Ensure that the child belonging to weaker section and the child belonging to disadvantaged group are not discriminate against and prevented from pursuing and completing elementary education on any grounds;
- (d) Maintain records of children up to the age of fourteen years residing within its jurisdiction, in such manner as may be prescribed;
- (e) Ensure and monitor admission, attendance and completion of elementary education of every child;
- (f) Provide infrastructure including school building, teaching staff and learning equipment;
- (g) Provide special training facility specified in section 4;
- (h) Ensure good quality elementary education conforming to the standards and norms specified in the Schedule;
- Ensure timely prescribing of curriculum and courses of study for elementary education; and
- (j) Provide training facility for teachers;
- (k) Ensure admission of children of migrant families;
- (1) Monitor functioning of schools within its jurisdiction; and
- (m) Decide the academic calendar.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಉಚಿತ, ಕಡ್ಡಾಯ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು :

ಅಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು, ತಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸದ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದ ಇಲ್ಲವೇ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದೆ, ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ನೀಡದ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಷನ್ 6ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ನೆರೆಹೊರೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು, ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮೂಹಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ 'ಈತಿಯ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತನ್ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಆರರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವು ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು, ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಠಡ, ಶಿಕ್ಷಕ ವೃಂದ, ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 4ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಶೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಮಾಪನಗಳು ಮತ್ತು ರೀತಿನೀತಿಯಂತೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದಂತಹ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಸ್ಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನ್ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್/ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

10.

Duties of parents and guardians It shall be the duty of every parent or guardian to admit or cause to be admitted his or her child or ward, as the case may be, to an elementary education in the neighbourhood school.

ted ay ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಕರ್ತವ್ಯ

11.

Appropriate Governemtn to providefor preschool education With a view to prepare children above the age of three years for elementary education and to provide early childhood care and education for all children until they complete the age of six years, the appropriate Government may make necessary arrangement for providing free pre-school education such children.

ಮೂರು ವರ್ಷವನ್ನು ದಾಟಿದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ತಯ್ಯಾರು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯ ಪೋಷಣೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರು ಆರು ವರ್ಷವನ್ನು ದಾಟುವವರೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಉಚಿತವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ

ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಎಲ್ಲ ತಂದೆ

ತಾಯಿಯರು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

CHAPTER IV / ಅಧ್ಯಾಯ – IV

RESPONSIBILITIES OF SCHOOL AND TEACHERS /ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು

12. (1) For the purposes of this Act, a school.-

Extent of school's responsibility for free and compulsory education

- (a) Specified in sub-clause (i) of clause (n) of section 2 shall provide free and compulsory elementary education to all children admitted therein;
- (b) Specified in sub-clause (n) of section 2 shall provide free and compulsory elementary education to such proportion of children admitted therein as it annual recurring aid or grants to received bears to its annual recurring expenses, subject to a minimum of twenty-five per cent.
- (c) Specified sub-clause (iii) and (iv) of clause (n) of section 2 shall admit in class I, to the extent of at least twenty-five per cent of the strength of that class, children belonging to weaker section and disadvantaged group in the neighbourhood and provide free and compulsory elementary education till its completion;

Provided further that where a school specified in clause (n) of section 2 imparts pre-school education, the provisions of clauses (a) to (c) shall apply for admission to such preschool education.

(2) The school specified in sub-clause (iv) of clause (n) of section 2 providing free and compulsory education as specified in clause (c) of sub-section (I) shall be reimbursed expenditure so incurred by it to the extent of per-child expenditure incurred by the State, or the actual amount charged from the child, whichever is less, in such manner as may be prescribed;

Provided that such reimbursement shall not exceed per-child-expenditure incurred by a school specified in sub clause (i) of clause (n) of Section 2

Provided further that where such school is already under obligation to provide free education to a specific number of children ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಾಲೆಯು –

- a) ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ಕ್ಲಾಜ಼್ (n) ರ ಉಪ–ಕ್ಲಾಜ಼್ (i) ರಂತೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಉಚಿತ _{ಮತ್ತು} ಕಡ್ಡಾಯ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು; ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷ್ಣ
- b) ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ಉಪ-ಕ್ಲಾಜ಼್ (n) ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವಂತೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ತನಗೆ ಸಿಗುವ ದೇಣಿಗೆ/ಗ್ರಾಂಟ್/ಏಯ್ಡ್ ನ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿ ಶತ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

c) ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ಕ್ಲಾಜ಼್ (n) ರ ಉಪ ಕ್ಲಾಜ಼್ (iii) ಹಾಗೂ (iv) ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವಂತೆ, ತನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿ ಶತ 25ರಷ್ಟು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು 1ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೂರೈಸುವವರೆಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ಕ್ಲಾಜ಼್ (n) ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪೂರ್ವ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ಕ್ಲಾಫ್ (n) ರ ಉಪ–ಕ್ಲಾಫ್ (iv) ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವಂತೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಲೆ ರಂತೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉಪ–ಕ್ಲಾಫ್. (l)ರ ಕ್ಲಾಫ್. (c)ರಂತೆ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಮಗುವಿಗೆ ಆ ಶಾಲೆ ಎಷ್ಟು ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದೋ ಅಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಆಯಾ ಶಾಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ವಿಧಿವಿಧಾನದಂತೆ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 2ರ ಕ್ಲಾಫ್. (n)ರ ಉಪ–ಕ್ಲಾಫ್. (i)ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಮೀರಬಾರದು.

ಆದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಲೆಯು ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಭೂಮಿ, ಕಟ್ಠಡ, ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಲು ಶಾಲೆಗಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ವಾ.ಪಿ

on account of it having received any land, building, equipment or other facilities, either free of cost or at a concessional rate, such school shall not be entitled for reimbursement to the extent of such obligation.

(3) Every school shall provide such information as may be required by the appropriate Government or the local authority, as the case may be.

No school or person shall, while admitting **13.** (1) a child, collect any capitation free and subject the child or his or her parents or guardian to any screening procedure;

Nο capitation fee and screening provcedure for admission

- (2) Any school or person, if in contravention of the provisions of sub section (I), -
  - (a) receives capitation fee, shall be punishable with fine which may extend to ten times the capitation fee charged;
  - (b) subjects a child to screening procedure, shall be punishable with fine which may extent to twenty-five rupees for the contravention and fifty thousand rupees for each subsequent contraventions.

Proof of age admission

- For the purposes of admission to **14.** (1) elementary education, the age of a child shall be determined on the basis of the birth certificate issued in accordance with the provisions of the Births, Deaths and Marriages Registration Act, 1886 or on the basis of such other documents, as may be prescribed.
  - (2) No child shall be denied admission in a school for lack of age proof.
- **15.** A child shall be admitted in a school at the commencement of the academic year or within such extended period as may be prescribed:

Provided that no child shall be denied admission if such admission is sought subsequent to the extended period;

Provided further that any child admitted after the extended period shall complete his studies in such manner as may be prescribed by the appropriate Government.

ಸಲಕರಣೆಗಳು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ರಿಯಾಯತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾದ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಗಳು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಅಥವಾ ಮಗುವಿನ ಪೋಷಕರು, ತಾಯಿತಂದೆಯರನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂತಹ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಾರದು; ಪರೀಕ್ಷೆ ಇರಬಾರದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಲೆ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ *(1)*ರ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮೀರಿ -

ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲು ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಶುಲ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶ

- (a) ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋಂಡಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ ಆ ಶುಲ್ಕದ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಂಡವನ್ನು ತೆತ್ತಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- (b) ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂತಹದಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ರೂ.25,000 ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮೀರಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ರೂ.50,000ದ ದಂಡವನ್ನು ತೆತ್ತಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ಸನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಜನನ, ಮರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶ ವಿವಾಹ ದಾಖಲೆ ಕಾಯಿದೆ 1886ರಂತೆ ನೀಡುವ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಅದೇ ರೀತಿಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಬಹುದು.

ಪಡೆಯಲು ವಯಸಿನ ಮರಾವೆ.

ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ಸನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿಗೆ ಶಾಲಾ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಆದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಸಮಯದ ಮೇಲೂ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಸಮಯದ ಮೇಲೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸೇರುವ ಮ್ಕಕಳು, ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

Prohibition of holding back and expulsion.

on of

ent and

mental

nt to

child

harassme

No school

established

without

obtaining

certificate

recognition

to be

of

16.

18.

Norms and

standards

for school

(1)

(2)

No child admitted in a school shall be held back in any class or expelled from school till the completion of elementary education

Prohibiti **17.** (1) No child shall be subjected to physical punishment or mental harassment; physical punishm

Whoever contravene the provisions of subsection (I) shall be liable to disciplinary action under the service rules applicable to such person.

No school other than a school established, owned or controlled by the appropriate government or the local authority shall, after the commencement of this Act, be established or function, without obtaining a certificate of recognition from such authority, by making an application in such form and manner, as may be prescribed. The authority prescribed under sub-section

(1) shall issue the certificate of recognition in such form, within such period, in such manner and subject to such conditions as may be prescribed:

Provided that no such recognition shall be granted to a school unless it fulfils norms and standards specified under section 19.

On the Contravention of the Conditions of Recognition, the prescribed authority shall, by an order in writing, withdraw recognition Provided that such order shall contain a direction as to which of the neighborhood school, the children studying in the derecognized school, Shall be admitted:

> Provided further that no recognition shall be so withdrawn without giving an opportunity of being heard to such school, in such manner. As may be prescribed.

- With effect from the date of withdrawal of the recognition under sub-section (3), no such school shall continue to function.
- (5) Any person who establishes or runs a school without obtaining certificate of recognition, or continues to run a school after withdrawal of recognition, shall be liable to fine which may extend to one lakh rupees for each day during which such contravention continues.

ಯಾವುದೇ ಮಗುವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಪಾಸು ಮಾಡಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸುವ ತನಕ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಮಗುವನ್ನು ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ಕೋಭೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಬಾರದು; ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಈ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(1)* ನ್ನು ಮೀರಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವರು.

ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಸಿರುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮನ್ನಣೆಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಮನ್ನಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇಲಿನ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (1) ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ;

ಆದರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಪನಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಲಿಖಿತ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನೀಡಿ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಹಾಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದಾದ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬೇಕು.

ಆದರೆ, ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹೀಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಶಾಲೆಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಏಕೆ ರದ್ದುಪಡಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದು. ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(3)* ರಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದು ಅನಧಿಕೃತ ಶಾಲೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗೆ ಅಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಮೀರುವ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ನಪಾಸು ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವು ದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ

> ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ

ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಟ ಮಾಪಕಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು

ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಮನ್ನಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತಎಎಯುವಂತಿಲ್ಲ 19. (1) No school shall be established, or recognized, under section 18, unless it fulfils the norms and standards specified in the Schedule.

Norms and standards for school

- (2) Where a Scholl established before the commencement of this Act does not fulfill the norms and standards specified in the schedule, it shall take steps to fulfill such norms and standards at its own expenses, within a period of three years from the date of such commencement
- Where a Scholl fails to fulfill the norms and standards within the period specified under sub-section (2), the authority prescribed under sub- section (1) of section 18 shall withdraw recognition granted to such school in the manner specified under subsection (3) thereof
- (4) With effect from the date of withdrawal of recognition under sub-section (3), no school shall continue to function.
- (5) Any Person who continues to run a school after the recognition is withdrawn shall be liable to fine which may extend to one lakh rupees and in case of continuing contraventions, to a fine of ten thousand rupees for each day during which such contravention continues.

20. Powers to

The Central Government may, notification, amend the schedule by adding to, or omitting there from, any norms and standards.

Schedule **41** (1)

amend

School Management Committee

A school, other than a school specified in sub-clause (iv) of clause (n) of Section 2., shall constitute a School Management Committee consisting of the elected representatives of the local authority, parents or guardians of children admitted in such school and teachers:

Provided that at least three-fourth of member of such committee shall be parents or guardians:

Provided further that proportionate representation shall be given to the parents guardians of children belonging to disadvantaged group and weaker section;

ಈ ಕಾಯಿದೆಯೊಡನೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಮಗಳು, ಮಾಪಕಗಳಿಗೆ ಹೊಂದದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷ್ 18 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಸಹ ಆರಂಭಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಜಾರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಯಾರಾದರೂ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳು ಈ ಕಾಯಿದೆಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಶೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ನಿಯಮಗಳು, ಮಾಪಕಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ರವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮೇಲಿನ ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ (2) ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮಾಪಕಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಶಾಲೆಗಳು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸೆಕ್ಷನ್ 18ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (1) ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಧಿಕಾರವು ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ *(3)* ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು;

ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(3)* ರಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದಿನದಿಂದ ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಬಾರದು;

ಹೀಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ಯಾರಾದರೂ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ರೂ. ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ತನಕ ಜುಲ್ಮಾನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಆ ನಂತರವೂ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಮುರಿದು ಮುಂದವರೆಯುವ ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೂಲಕ_{ೆಶಡ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು} ಶೆಡ್ಯೂಲಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾಪಕಗಳು, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತೆಗೆಯಬಹುದು.

, ಸೆಕ್ಷನ್ 2ರ ಕ್ಲಾಜ಼್ (n)ನ್ನಿನ ಉಪ-ಕ್ಲಾಜ಼್ (iv)ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಿತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು/ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಇರಬೇಕು.

ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ನಾಲ್ಕನೇ ಮೂರು ಭಾಗ (3/4)ದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ತಂದೆ ತಾಯಿಂದಿರಿರಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟೂ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿ ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೆಕು.

ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು

> ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ

ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ

Provided also that fifty per cent of members of such committee shall be women.

- (2) The school management committee shall perform the following functions, namely:
  - a) monitor the working of the school:
  - b) prepare and recommend school development plan:
  - monitor the utilization of the grants received from the appropriate Government or local authority or any other source: and
  - d) Perform such other function as may be prescribed.

22. (1) Every school management committee, constituted under sub- section (1) of School Section 21, shall prepare a school development plan, in such manner as may be prescribed.

Qualifications

appointment

and terms and

conditions of

service of

teachers.

for

(2) The school development plan so prepared under sub- section (1) shall be the basic for the plans and grants to be made by the appropriate Government or local authority, as the case may be.

(1) Any person possessing such minimum qualifications, as laid down by an academic authority, authorized by the Central Government, by notification, shall be eligible for appointing as a teacher.

- (2) Where a State does not have adequate institutions offering courses or training in teacher education, or teachers possessing minimum qualifications as laid down under sub-section (1) are not available in numbers, sufficient the Central Government may, if it deems necessary, by notification, relax the minimum qualifications required for appointment as a teacher, for such period, not exceeding five years, as may be specified in that notification.
- (3) The salary and allowances payable to, and the terms and conditions of service of, teachers shall be such as may be prescribed.

ಇಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ ಐವತ್ತು ಭಾಗ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಇರಬೇಕು.

ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. :

- a) ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡುವುದು
- b) ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯ್ಯಾರಿಸಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು
- c) ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಧನ ಸಹಾಯ, ದೇಣಿಗೆಯೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು
- d) ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 21ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (1)ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗಳು, ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯ್ಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ

ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ (1) ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳೇ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಶಾಲೆಗೆ ದೇಣಿಗೆ, ಅನುದಾನವೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಧಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಕಟನೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿಗಧಿಪಡಿಸುವ ಕನಿಷ್ಟ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೇಮಕ ಹೊಂದಲು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (I)ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವಂತಹ ಕನಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟಗಳು ಇರುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೋಚಿದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಕನಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅರ್ಹತೆಯಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳ ಮತ್ತಿತರ ಭತ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಶರತ್ತುಗಳು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಶರತ್ತುಗಳು

- **24.** (1) A teacher appointed under sub-section (1) of section 23 shall perform the following duties, namely.-
  - (a) maintain regularity and punctuality in attending school;
  - (b) conduct and compete the curriculum in accordance with the provisions of subsection (2) of section 29;
  - (c) complete entire curriculum within the specified time;
  - (d) assess the learning ability of each child and accordingly supplement additional instructions, if any, as required;
  - (e) hold regular meetings with parents and guardians and appraise them about the regularity in attendance, ability to learn, progress made in leaning and any other relevant information about the child; and
  - (f) perform such other duties as may be prescribed;
  - (2) A teacher committing default in performance of duties specified in subsection (1), shall be liable to disciplinary action under the service rules applicable to him or her;

Provided that before taking such disciplinary action, reasonable opportunity of being heard shall be afforded to such teacher.

- (3) The grievances, if any, of the teacher shall be redressed in such manner as may prescribed.
- 25. (1) Within six months from the date of commencement of this Act, the appropriate Government and the local authority shall ensure that the Pupil-Ratio, as specified in the Schedule, is maintained in each school.
  - (2) For the purpose of maintaining the Pupil-Teacher Ratio under sub-section (1), no teacher posted in a school shall be made to serve in any other school or office or deployed for any non-educational purpose, other than those specified in section 27.
  - The appointing authority, in relation to a school established, owned, controlled or substantially financed by funds provided directly or indirectly by the appropriate Government or by a local authority, shall

ಸೆಕ್ಷನ್ 23ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(1)*ರಂತೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು :

- (a) ಶಾಲೆಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಹಾಜರಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಸಮಯ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದು,
- (b) ಸೆಕ್ಷನ್ 29ರ ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ *(2)*ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದು.
- (c) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು,
- (d) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವಿನ ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅದರಂತೆ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ, ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು,
- (e) ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ತಂದೆ ತಾಯಿಯರೊಡನೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ, ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- (f) ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಇನ್ನಿತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್(1)ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತಹ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರು ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳಡಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದು.

ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನೋವು / ಅಸಮಾಧಾನ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಶೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ–ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಅನುಪಾತ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (1)ರಂತೆ ಖಾತರಿಪಡಿಸುವಾಗ, ಸೆಕ್ಷನ್ 27ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಶಾಲೆಯದಲ್ಲದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುದಾನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನೀಡಿ ನಡೆಸುವ ಯಾವುದೇ

ಖಾಲಿಬಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

Filling up of vacancies of teachers

ensure that vacancy of teacher in a school under its control shall not exceed ten per cent; of the total sanctioned strength.

27.

Prohibition of deployment of teachers for noneducational purposes.

Prohibition of private tution by teachers

No teacher shall be deployed for any noneducational purposes other than the decennial population census, disaster relief duties or duties relating to elections to the local authority of the State Legislatures, of Parliament, as the case may be.

No teacher shall engage himself or herself in private tuition or private teaching activity. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಶತ 10ಕ್ಕಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಜನಗಣತಿ, ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆ _{ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ} ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ ಚುನಾವಣೆ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಬಾರದು.

ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ಖಾಸಗೀ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಖಾಸಗೀಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಬಾರದು.

ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಲ್ಲದ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಖಾಸಗೀ ಪಾಟಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ

CHAPTER V / ಅಧ್ಯಾಯ – V

Curriculum and Completion of Elementary Education / ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು

- **29.** (1) Curriculum and evaluation procedure
- The curriculum and the evaluation procedure for elementary education shall be laid down by an academic authority to be specified by the appropriate Government, by notification.
- (2) The academic authority; while laying down the curriculum and the evaluation procedure under sub-section (1), shall take into consideration the following, namely;
  - (a) conformity with the values enshrined in the Constitution;
  - (b) all round development of the child;
  - (c) building up child's knowledge, potentiality and talent;
  - (d) development of physical and mental abilities to the fullest extent;
  - (e) learning through activities, discovery and exploration in a child friendly and child-centered manner;
  - (f) medium of instructions shall, as far as practicable, be in child's mother tongue;
  - (g) making the child free of fear, trauma and anxiety and helping the child to express views freely;
  - (h) comprehensive and continuous evaluation of child's understanding of knowledge and his or her ability to apply the same
- **30.** (1) No child shall be required to pass any Board examination till completion of elementary education.
- Examinatio n and completion certificate
- (2) Every child completing his elementary education shall be awarded a certificate, in such form and in such manner, as may be prescribed.

ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(1)*ರ ಪ್ರಕಾರ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು :

- a) ಸಂವಿಧಾನವು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು;
- b) ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ;
- c) ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ನೈಮಣ್ಯತೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ;
- d) ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ.
- e) ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಂಡುಗೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ;
- f) ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು;
- g) ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭೀತಿ, ನೋವು, ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- h) ಮಗುವಿನ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರ ಹಾಗು ನಿರಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.

ಯಾವುದೇ ಮಗು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ತನಕ ಯಾವುದೇ ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಪಮಾಣಪತ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಪೂರ್ವನಿರ್ಧಾರಿತ ರೂಪ ಮತ್ತು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ನೀಡಬೇಕು.

CHAPTER VI / ಅಧ್ಯಾಯ – VI

Protection of Right of Children / ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ

Monitoring of Child's right to education

The National Commission for Protection of Child Rights constituted under section 3, or, as the case may be, the State Commission for Protection of Child Rights constituted under section 17, of the Commissions for Protection of Child Rights

Act, 2005, shall, in addition to the functions assigned to them under that Act, also perform the following functions, namely;

- (a) examine and review the safeguards for rights provided by or under this Act and recommend measures for their effective implementation;
- (b) inquire into complaints relating to child's right to free and compulsory education; and
- (c) take necessary steps as provided under sections 15 and 24 of the said Commissions for Protection of Child Rights Act.
- (2) The said Commissions shall, while inquiring into any matters relating to child's right to free and compulsory education under clause (c) of sub-section (1), constitute such authority, in such manner and subject to such terms and conditions, as may be prescribed.
- 32. (1) Notwithstanding anything contained in section 31, any person having any grievance relating to the right of a child under this Act may make a written complaint to the local authority having jurisdiction.
  - (2) After receiving the complaint under subsection (1), the local authority shall decide the matter within a period of three months after affording a reasonable opportunity of being heard to the parties concerned.
  - (3) Any person aggrieved by the decision of the local authority may prefer an appeal to the State Commission for Protection of Child Rights or the authority prescribed under sub-section (3) of section 31, as the case may be.
  - (4) The appeal preferred under sub-section (3) shall be decided by State Commission for Protection of Child Rights or the authority prescribed under sub-section (3) of section

ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2005ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 3ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ ಆಥವಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 17ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗಗಳು ತಮಗೆ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ನೀಡಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೊಡನೆ ಈ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು:

- a) ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜಾರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು.
- b) ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತಂತಹ ದೂರುಗಳ ವಿಚಾರಣೆ;
- c) ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಮತ್ತು 24ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆಯೋಗವು, ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (1)ರ ಕ್ಲಾಜ್ (ಸಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವಾಗ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಷರತ್ತುಗಳಡಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 31ರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾದ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಿಖಿತ ದೂರು ನೀಡಬಹುದು.

ಉಪ-ಸೆಕ್ಷನ್ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ನೊಂದಿದ್ದರೆ, ಆಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಆಥವಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 31ರ ಉಪ-ಸೆಕ್ಷನ್ (3)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ

ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (3)ರಡಿಯ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ ಆಥವಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 31ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ (3)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕ್ಲಾಜ್

ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿನ ಉಸ್ತುವಾರಿ

> ದೂರುಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ

31, as the case may be, as provided under clause (c) of sub-section (1) of section 31.

The Central Government shall constitute, by notification, a National Advisory Council, consisting of such number of Members, not exceeding fifteen, as the Central Government may deem necessary, to be appointed from amongst persons having knowledge and practical experience in the field of elementary education and child development.

(2) The functions of the National Advisory Council shall be to advise the Central Government on implementation of the provisions of the Act in an effective manner

- (3) The allowances and other terms and conditions of the appointment of Members of the National Advisory Council shall be such as may be prescribed.
- The State Government shall constitute, by notification, a State Advisory Council consisting of such number of Members, not exceeding fifteen, as the State

  Government may deem necessary, to be appointed from amongst persons having knowledge and practical experience in the filed of elementary education and child development.
  - (2) The functions of the State Advisory council shall be to advise the State Government on implementation of the provisions of the Act in an effective manner.
  - (3) The allowances and other terms and conditions of appointment of Members of State Advisory Council shall be such as may be prescribed.

(c)ಯ ಸೆಕ್ಷನ್ (31)ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ (1)ರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವವಿರುವ ಗರಿಷ್ಟ 15 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯವು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜಾರಿ ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಗೆ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರ ಭತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ನೀತಿ ನಿಯಮ, ಶರತ್ತುಗಳು ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾದಂತ್ರಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವವಿರುವ ಗರಿಷ್ಟ 15 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು

ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯವು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜಾರಿ ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಗೆ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರ ಭತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ನೀತಿ ನಿಯಮ, ಶರತ್ತುಗಳು ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾದಂತಿರುತ್ತವೆ.

CHAPTER VII ಅಧ್ಯಾಯ – VII

Miscellaneous / ಇತರ ವಿಚಾರಗಳು

- Power to issue directirons
- The Central Government may issue such **35.** (1) guidelines to the appropriate Government or, as the case may be, the local authority, as it deems fit for the purposes of implementation of the provisions of this
  - The appropriate Government may issue guidelines and give such directions, as it deems fit, to the local authority or the School Management Committee regarding implementation of the provisions of this
  - The local authority may issue guidelines and give such directions, as it deems fit, to the School Management Committee regarding implementation of the provisions of this Act.
- **36.** Previsous Sanction for prsectuion
- No prosecution for offences punishable under sub-section (2) of section 13, subsection (5) of section 18 and sub-section (5) of section 19 shall be instituted except with the previous sanction of an officer authorized in this behalf, by the appropriate Government, by notification.
- Prosection of action taken

in good faith

37.

No suit or other legal proceeding shall lie against the Central Government, the State Government, the National Commission for Protection of Child Rights, the State Commission for Protection of Child Rights, the local authority, the School Management Committee or any person, in respect of anything which is in good faith done or intended to be done, in pursuance of this Act, or any rules or order made thereunder.

- The appropriate Government may, by notification, make rules, for carrying out the provisions of this Act.
- In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing powers, such rules may provide for all or any of the following matters, namely:
  - (a) the manner of giving special training and the time-limit thereof, under first proviso to section 4;
  - (b) the area or limits for establishment of a neighbourhood school, under section 6:
  - (c) the manner of maintenance of records

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತರಾದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ

ಸೂಕ್ತವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತರಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಥವ ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು / ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತರಾದ ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 13ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (2) ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 18ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (5) ಹಾಗೂ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(5)*ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೂರು ಪಟ್ಟಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ದೂರು ಪಟ್ಟಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ

ಈ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾಯಿದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ, ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸದುದ್ದೇಶದ ಕ್ರಮ, ಕೆಲಸಗಳ ವಿರುದ್ದ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲೆ ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸೂಕ್ತವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡತರಾಗದೆ, ನಿಯಮಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು:

- (a) ಸೆಕ್ಷನ್ 4ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಗಧಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವುದು.
- (b) ಸೆಕ್ಷನ್ 6ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ನೆರೆಹೊರೆ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರದೇಶ ಮಿತಿ

ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕ್ಷೆಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ವಿರುದ್ಧ

- of children up to the age of fourteen years, under clause (d) of section 9;
- (d) the manner and extent of reimbursement of expenditure, under sub section (2) of section 12;
- (e) any other document for determining the age of child under sub section (I) of Section 14;
- (f) the extended period for admission and the manner of completing study if admitted after the extended period, under section 15;
- (g) the authority, the form and manner of making application for certificate of recognition, under sub-section (I) section 18;
- (h) the form, the period, the manner and the conditions for issuing certificate of recognition, under sub-section (2) of section 18;
- the manner of giving opportunity of hearing under second proviso to subsection (3) of section 18;
- The other functions to be performed by School Management Committee under clause (d) of sub-section (2) of section 21;
- (k) The manner of preparing school development plan under sub-section (I) of section 22;
- The salary and allowances payable to, and the terms and conditions of service of teachers under sub-section (3) of section 23;
- (m) The duties to be performed by the teacher under clause (f) of sub section (l) of section 24;
- (n) The manner or redressing grievance of teachers under sub-section (3) of section 24;
- (o) The form and manner of awarding certificate for completion of elementary education under subsection (2) of section 30;
- (p) The authority, the manner of its constitution and the terms and conditions thereof, under sub-section (3) of section 31;
- (q) The allowances and other terms and conditions of appointment of Members of the National Advisory Council under sub-section (3) of section 33;
- (r) The allowances and other terms and conditions of appointment of Members off the state Advisory Council under sub-section (3) of section 34.

- (c)ಸೆಕ್ಷನ್ 9ರ ಕ್ಲಾಜ಼್್ (d) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ 14 ವರ್ಷದ ತನಕದ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನ.
- (d) ಸೆಕ್ಷನ್ 12ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಗಳ ಮರುಪಾವತಿಯ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಮಿತಿ.
- (e) ಸೆಕ್ಷನ್ 14ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (I) ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ತನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆ.
- (f) ಸೆಕ್ಷನ್ 15ರಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿಯ ಸಮಯ ವಿಸ್ತರಣೆ, ವಿಸ್ತರಣೆಯ ನಂತರವೂ ತಡವಾಗಿ ದಾಖಲಾದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸುವ ವಿಧಾನ.
- (g) ಸೆಕ್ಷನ್ 18ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ (I) ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಲು ಹಾಕುವ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ರಚನೆ,
- (h) ಸೆಕ್ಷನ್ 18ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (2) ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಧಾನ, ಅವಧಿ.
- (i) ಸೆಕ್ಷನ್ 18ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ *(3)* ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ವಿಧಾನ.
- (j) ಸೆಕ್ಷನ್ 21ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (2)ರ ಕ್ಲಾಜ಼್ (d) ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಗಳು.
- (k) ಸೆಕ್ಷನ್ 22ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ (I) ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ತಯ್ಯಾರಿಯ ವಿಧಾನ.
- (I) ಸೆಕ್ಷನ್ 23ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (3)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸೇವೆ, ಸೇವಾ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಳ ಹಾಗು ಇತರೆ ಭತ್ಯೆಗಳು.
- (m) ಸೆಕ್ಷನ್ 24ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ (ಐ)ನ ಕ್ಲಾಜ್ (ಎಫ್) ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯ
- (n) ಸೆಕ್ಷನ್ 24ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ (3) ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳು
- (o) ಸೆಕ್ಷನ್ 30ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (2) ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸಿದವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದ ವಿಧ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ.
- (p) ಸೆಕ್ಷನ್ 31ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ *(3)* ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ರಚನೆಯ ಮತ್ತು ಅದರ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು
- (q) ಸೆಕ್ಷನ್ 33ರ ಉಪ–ಸೆಕ್ಷನ್ (3) ರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಭತ್ಯೆ ಹಾಗು ಇತರೆ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು
- (r) ಸೆಕ್ಷನ್ 33ರ ಉಪ ಸೆಕ್ಷನ್ (3) ರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಭತ್ಯೆ ಹಾಗು ಇತರೆ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು

- (3) Every rule made under this Act and every notification issues under section 20 and 23 by the Central Government shall be laid, as soon as may be after it is made, before each House of Parliament, while it is in session, for a total period of thirty days which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session immediately following the session or the successive sessions aforesaid, both Houses agree in making any modification in the rule of notification shall thereafter have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be; so, however, that nay such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done under that rule or notification.
- (4) Every rule or notification made by the State Government under this Act shall be laid, as soon as may be after it is made; before the State Legislatures.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 20 ಮತ್ತು 23ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಬೇಗನೆ ಲೋಕ ಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಗಳೆರೆಡೂ ಕನಿಷ್ಟ 30 ದಿನಗಳ ಕಾಲದ ಒಂದೇ ಅಧಿವೇಶನವನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧಿವೇಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಈ ನಿಯಮಗಳ ಕಾಲಮಿತಿಯ ಅವಧಿಯು ಮೀರುವುದರೊಳಗೆ ಮಂಡಿಸಿ, ಎರಡೂ ಸಭೆಗಳು ಒಪ್ಪುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ನಿಯಮ, ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಯಾವುದೆ ಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹದಿಂದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಬೇಗನೆ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕು.

The Schedule / ಶೆಡ್ಯೂಲು (See section 19 and 25/ ಸೆಕ್ಷನ್ 19 ಮತ್ತು 25 ನೋಡಿ) Norms and Standars for a School / ಶಾಲೆ ನಡೆಸಲು ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು

SI. No./ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ				
1.	Number of teachcers: ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ	Admittd children ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಮಕ್ಕಳ	Number of teachers ಶಿಕ್ಷಕ /	
		ಸಂಖ್ಯೆ	ಶಿಕ್ಷಕಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ	
	(a) For first class to fifth class /	Upto Sixty (60) ಅರವತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ತನಕ	Two (2) ಇಬ್ಬರು	
	ಒಂದೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಐದೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	Between sixty toninety (61- 90) ಅರವತ್ತೊಂದರಿಂದ ತೊಂಭತ್ತು	Three (3) ಮೂವರು	
		Between ninety-one to one hundred twenty (91-120) ತೊಂಭತ್ತೊಂದರಿಂದ ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು	Four (4) ನಾಲ್ವರು	
		Between one hundred twenty one to two hundred (121-200) ನೂರಿಪ್ಪತ್ತೊಂದರಿಂದ ಇನೂರು	Five ಐವರು	
		Above one hudred and fifty children (>150) ನೂರೈವತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು	Five plus, one Head teacher ಐವರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು	
		Above two hundred children (>200) ಇನ್ನೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ	Pupil-teacher Ratio (excluding Head teacher) shallnot exceed forty. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಪರಿಮಾಣ (ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನೂ	
	(c) For Sixth Class to eighth class	ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) 40ನ್ನು ಮೀರುವಂತಿಲ್ಲ 1) At least one teacher per class so that there shall be at least one teacher each for- ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಗೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಅಂದರೆ ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳಿಗೆ		
	orginar oldoo	ಕನಿಷ್ಟ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು –		
	ಆರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	₩ ₩ ***	natics/ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತ	
		(ii) Social Studies; / ಸಮ	ಸ್ಥಾಪ್ತ ಶಾಜ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರ	
	(iii) Languages./ ಭಾಷೆಗಳು			
		2) At least one teacher for every thirty-five children. / ಪ್ರತಿ ಮುವತ್ತೈದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು 3) Where admission of chidren is above one hundred – ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ		
		ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ನೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ,		
		(i) a full time head-techer; / ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಮುಖ್ಯೆ–ಶಿಕ್ಷಕರು,		
		(ii) part time instructors for / ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳಿಗೆ ಅರೆಕಾಲಿಕ ಬೋಧಕರು		
		(A) Art education; / ಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ		
		(B) Health and Physical Eduction / ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ		
		ූ <u>එ</u> සුත		

SI. No.	Item	Norms and Standards	
2.	Buildingn / ಕಟ್ಠಡ	All-weather buildingn consisting of – / ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವ ಋತು ಕಟ್ಠಡ	
		(i) at least one class-room for every teacher and an office- cum store-cum-head teacher's room; / ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿ	
		ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೊಂದು ತರಗತಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ, ಕಛೇರಿ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಡುವ (ಸ್ಪೋರ್) ಕೋಣೆ	
		(ii) barrier-free access; / ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	
		iii) separate toilets for boys and girls / ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು	
		ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಶೌಚಾಲಯ	
		(iv) safe and adequate drinking wter facility to all children / ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	
		(v) a kitchen where mid-day meal is cooked in the school; / ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ನೀಡಲು ಅಡುಗೆ ತಯ್ಯಾರಿಸಲು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಡುಗೆ ಮನೆ	
		(vi) playground / ಆಟದ ಮೈದಾನ	
		vii) arragemets for securing the school building by boundary wall or fencing. / ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡಲು ಸುತ್ತಲೂ	
		ಗಡಿ ಗೋಡೆ/ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಅಥವಾ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ	
3.	Minimum number of working days / instructional hours in an academic year / ಪ್ರತಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ತರಗತಿಯ ಅವಧಿಗಳು	(j) two hundred working days for first class to fifth class; / ಒಂದರಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ವರೆಗೆ ಇನ್ನೂರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದಿನಗಳು	
		(ii) two hundred andn twenty working days for sixth class to eigth class; / ಆರರಿಂದ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯ ವರೆಗೆ ಇನ್ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದಿನಗಳು	
		(iii) eigth hundred instructional hours per academic year for first class to fifth class; / ಒಂದರಿಂದ ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	
		ಎಂಟುನೂರು ಗಂಟೆಗಳ ತರಗತಿ ಅವಧಿಗಳು	
		(iv) one thousand instructional hours per academic year for sixth class to eight class. / ಆರರಿಂದ ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ	
4.	Minimum number of working	ಒಂದು ಸಾವಿರ ಗಂಟೆಗಳ ತರಗತಿ ಅವಧಿಗಳು Forty-five techig including preparation hours. / ತಯ್ಯಾರಿ	
7.	hours per week for the teachers/	ಸಮಯವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಲವತೈದು ಘಂಟೆಗಳ ತರಗತಿ ಬೋಧನಾ	
	ಪ್ರತಿ ವಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಬೋಧನಾ ಅವಧಿಗಳು	ಅವಧಿಗಳು	
5.	Teachcig learig equipmet/ ಕಲಿಸುವ	Shall be provided to each class as required. / ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಗೆ	
	ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಸಾಮಗ್ರಿ	ಆವಶ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು.	
6.	Library/ ಗ್ರಂಥಾಲಯ	There shall be a library in each school providing newspaper, including story-books. / ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕತೆ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವುದು	
7.	Play material, games and sports	Shall be provided to each class as required. / ಎಲ್ಲ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ	
,.	equipments / ಆಟೋಟಗಳ ವಸ್ತುಗಳು	ಆವಶ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು.	
	<u> </u>	၂ ၿ မ	

T.K.VISWAATHAN

ಟಿ.ಕೆ.ವಿಶ್ವನಾಥನ್

Secretary to the Government of India

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು